

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

Yarım ücret ödenmesi halinde SGK bildirimleri nasıl olmalı

No: 2020 – 73

Tarih: 06.04.2020

Covid-19 salgını nedeniyle zorunlu nedene dayalı olarak yapılan kısa çalışma ödeneği başvurularında çok önemli bir artış yaşanmaktadır. Bu süreçte ilk hafta ücretlerin nasıl ödeneceği, SGK bildirimlerinin nasıl yapılacağı konusu ile ilgili çok sayıda soru almış bulunmaktayız. Bu sirkülerimizin konusu bu dönemde yapılacak bildirimlerin İş Hukuku ve SGK mevzuatı açısından değerlendirilmesidir.

4857 sayılı İş kanunun “Yarım ücret” başlıklı 40 ıncı maddesinde “24 ve 25 inci maddelerin (III) numaralı bentlerinde gösterilen zorlayıcı sebepler dolayısıyla çalışamayan veya çalıştırılmayan işçiye bu bekleme süresi içinde bir haftaya kadar her gün için yarım ücret ödenir hükmü yer almaktadır. Bunun dışında 4857 sayılı İş Kanununun yukarıda belirtilen hükmü gereğince ödenmesi gereken yarım ücretin günlük prime esas kazancın altında olmasının söz konusu olduğu ve bu durumlarda ödenen ücretin günlük kazanç alt sınırına tamamlanması gerekip gerekmediği konusunda da tereddütler bulunmaktadır.

5510 sayılı Kanunun “Günlük kazanç sınırları” başlıklı 82 nci maddesinde;

“Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı, ancak sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katıdır. Günlük kazançları yukarıdaki fıkra da belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır. İkinci fıkraya göre sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder” denilmektedir.

5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasına göre, sigortalıların prime esas kazançları günlük olarak hesaplanmakta ve günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri esas alınarak bulunmakta olup, bu hesaplama göre prime esas kazanç günlük alt sınırı **2020 yılı için 2.943,00/30=98,10 TL’dir.**

5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan, günlük kazancı alt sınırın altında olan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden hesaplanır hükmü gereğince, alt sınırın altında ücret alan sigortalıların günlük kazançlarının alt sınır üzerinden bildirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, bu hüküm gereğince, 4857 sayılı İş Kanununun 4 ncı maddesi gereği verilen yarım ücretin prime esas kazanç günlük alt sınırının altında olması halinde alt sınır üzerinden bildirilmesi gerekmektedir.

Örnek 1: Prime esas günlük kazancı 170 TL olan bir sigortalının 4857 sayılı İş kanunun 40 ncı maddesine göre yarım ücret aldığı varsayıldığında, söz konusu sigortalının aldığı yarım ücret (85 TL)

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

prime esas kazanç alt sınırının (98, 10 TL) altında olacağından, söz konusu sigortalının prime esas günlük kazancı için 98,10 TL esas alınacak ve yarım ücretin ödenmesi gereken süre olan 1 haftalık süre için boyunca prime esas kazanç **98,10*7= 686,7 TL** olacaktır.

Ayrıca, 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder hükmü gereği alt sınırın altında kalan yarım ücret ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin işveren tarafından ödenmesi gerekmektedir.

Örnek 2: 1 nolu önekte söz konusu sigortalının aldığı yarım ücret (85 TL) ile prime esas kazanç alt sınırı (98,10 TL) arasındaki fark 13,10 TL'ye ait günlük sigorta primi $13,10 \times 0,375 = 4,91$ TL olup, 1 haftalık süre için ise $4,91 \times 7 = 34,37$ TL olacak ve bu prim tutarının tamamı işveren tarafından ödenecektir.

Kısa çalışma nedeniyle yapılacak başvurularda ve/veya zorunlu nedenle işyerinin kapatılması hallerinde ilk hafta ödenecek ücretlere ilişkin s.p.e.k bildirimi ile birlikte prim gün sayısı da 7 gün olacaktır.

Saygılarımızla.